

Melka Vince grafikák (12 db) Restaurálási Dokumentáció

A grafikák a Néprajzi Múzeum Etnológiai Archívumában, a Képarchívumban a Rajz- és festménygyűjteményben találhatóak.

Leltári számok: R 743, R 772, R 3984, R 4417, R 5425 (a-b), R 5787, R 4417, R 5787, R 5791, R 5792, R 5866, R R7131

A tárgy kezelés előtti állapota, károsodásai:

A különböző méretű és minőségű papírra készült grafikák mérete a 9,7 x 12,5 cm-től a 47x28 cm-ig változik. A papírok minősége eltérő, világos- és sötétbarna színű, különböző vastagságú gépi gyártású írópapír, rajzlap, fatartalmú enyvezett rajzpapír, rajzkarton.

Fatartalmú, enyvezett csomagolópapírra készült, vegyes technikájú (ceruza, tempera) rajz

Elsavasodott írólapra készült ceruzarajz

Ezekre az alapanyagokra a művész színes ceruzával, fekete grafittal, vízfestékkel, rajzkrétával, tussal, gouache és akvarellfestékkel, temperával dolgozott. Nagyon gyakran keverte a különféle technikákat, sokszor alkalmazta a barna csomagolópapírra ceruzával felvitt formák fehér színnel történő kiemelését.

A grafikák bal felső sarkára a leltári számokat golyóstollal, illetve tussal írták rá, a hátoldalon a revíziós és lapszámozó pecsét található.

A grafikák közül négy teljes felületén kartonra kasírozott, három, pedig barna enyves papírszalaggal savas paszpartú kartonra ragasztott. A ragasztószalag a műtárgyon is nyomot hagyott.

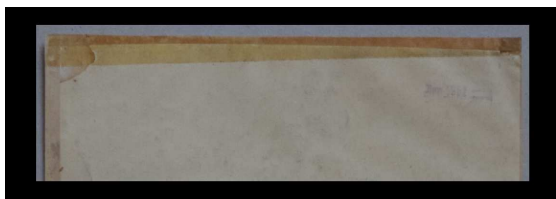
Az előregedett ragasztószalag által okozott károsodás

A szakszerűtlen paszpartúzás miatt, azaz a beragasztás során kapott nedvesség hatására a papír rostjai megnyúltak, majd száradás után összehúzódtak, így a grafikák hordozóanyaga károsodott, meghullámosodott.

A meghullámosodott műtárgy

A többi alkotást cellux típusú ragasztószalaggal rögzítették a hátlaphoz. A lebomlott ragasztóréteg barna csíkot hagyott a grafikák szélén.

A lebomlott ragasztóréteg nyoma

Három grafikán, különböző méretekben, barna foxing foltok találhatóak, amik esztétikailag zavaró hatásúak.

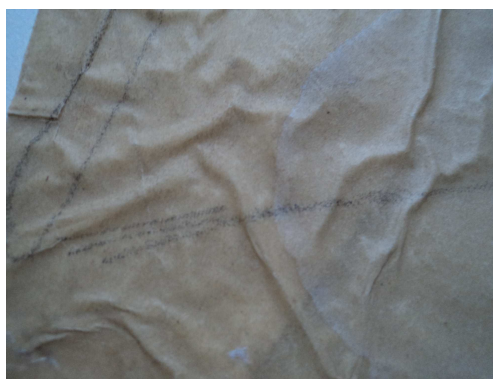
A gyártás során a papírba került fémszemcsék korróziós folyamata következtében kisebb, nagyobb foltok jelentek meg a rajzok felületén, elszínezve a papírok anyagát.

Foxing foltos grafika

A savasodási folyamat következményeként megjelenő halvány sárgás elszíneződés, a porszennyezés, régi javítások, gyűrődések, szakadások, törések, hiányok az összes műtárgyon megfigyelhetők.

Példák a különböző típusú károsodásokra

Restaurálási terv

A grafikák száraztisztítása és leválasztása a savas kartonokról és paszpartúkról elengedhetetlen a további károsodások megelőzése érdekében. A kezelések előtt szükséges a színezékek oldódásának vizsgálata, fixálása, az enyves szalagok és cellux csíkok leoldása, leválasztása.

Nedves tisztítás után, a savas lebomlási termékek és vízfoltok kimosása, majd a papír pufferolása következik. A foxing foltok tisztítása és fehéritése, a hiányzó és szakadt részek pótlása, ragasztása, préselése a restaurálás befejező munkafázisai. A restaurált grafikák tárolása savmentes pauszpapírból készült borítóban javasolt.

Az alkalmazott kezelések leírása

A savas kartonra ragasztott grafikák hátlapról történő leválasztásának első lépése a cellux szalag lehúzása, a grafikán maradt műanyag szalagdarabok meleg levegő fújása mellett szike segítségével történő eltávolítása volt.

A teljes felületen felkasírozott grafikák hordozóról történő leválasztása, a nedves tisztítással egy időben történt.

Az enyves papírcsíkkal paszpartúba ragasztott grafikák leválasztása a ragasztószalag óvatos eltávolításával történt.

A száraz tisztítás ecset, radír és radírpör használatával történt, a lapok mindkét oldalán.

A nedves tisztítás előtt végzett festékanyag oldódási próba negatív eredményt mutatott, ezért a grafikák fixálására nem volt szükség.

A nedves tisztítás kéz-meleg ioncserét vízben történt

A papírok anyagának semlegesítése a grafikák hátoldalának 0,5%-os kalcium-hidroxid oldatos kezelésével történt.

A kalcium-hidroxid oldatos bemeztetés

A nedves kezelés során, a teljes felületén felkasírozott grafikák is leemelhetővé váltak a hátlapokról. Így a régi szakszerűtlen javításokat el lehetett távolítani a hordozók felületéről.

A fehéritéses munkafolyamat csak a makacs elszíneződések (foxing foltok) eltávolításához került alkalmazásra. A fehéritési eljárás során a szívó textíliára helyezett nedves papírlapok kezelése, telített bóráx- és hígított hidrogén-peroxidos oldat bepermetezésével történt. A kívánt eredmény eléréséhez a fehéritési folyamat a grafikák állapotától függően többször megismétlésre került.

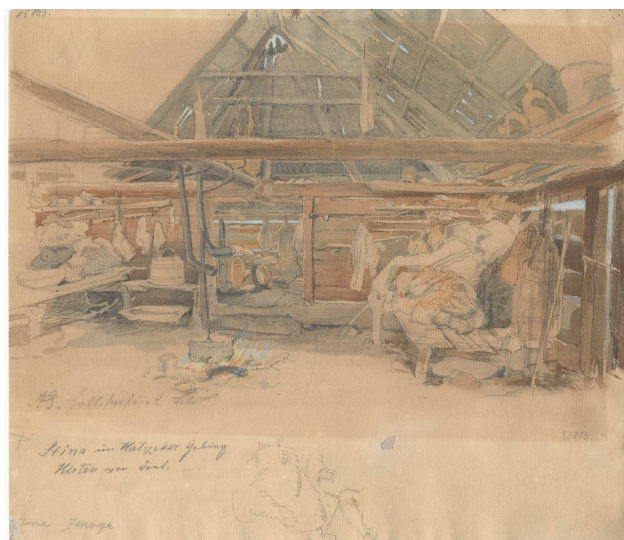
Foxing foltos grafika fehérités után

A fehéritési folyamat befejező munkafázisa a grafikák többszöri öblítése, majd kalcium-hidroxidos fürdőben történő pufferolása.

A szakadások és hiányok ragasztása és kiegészítése élben történt, metil-cellulóz és Planatol 6:1 arányú keverékével. A hátoldal felől a szakadási vonal mentén a papíryanag keskeny japán fátyolpapír csíkkal került megerősítésre.

A hiányok pótlására színezett japán papír valamint merített papír került felhasználásra. A kiegészített és kijavított grafikák préselése a száradást követően nedves szívópapírok és vetex lapok között történt.

A restaurált grafikák savmentes pauszpapír borításba kerültek elhelyezésre.

Grafikák a restaurálás után

Felhasznált anyagok

Rotring tikky radír, porecset, wishab radírszivacs, bórax, hidrogén-peroxid, kalcium-oxid, japán papírok, öntött papírok, savmentes pauszpapír

Tárolási javaslat

A műtárgyak épségének megőrzése érdekében a savmentes pauszpapír borítóba helyezett grafikák palliumba, majd pormentes környezetben, fektetve elhelyezett védődobozban javasolt.

Javasolt tárolási és kiállítási műtárgykörnyezeti értékek:

- 15-20 C° fok hőmérséklet
- 50% RH páratartalom
- maximum 50 Lux fényerősség